

PRÁVNÍ ASPEKTY DEFINICE OHROŽENÉHO DÍTĚTE

PODROBNÁ ANOTACE KURZU

Akreditace Ministerstva vnitra České republiky
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

MÍSTO

NBC Office, 28. října 61, 702 00 Ostrava, u zastávky MHD Karolina

TERMÍN

10. února 2023 9:00 – 15:30 (8 vyučovacích hodin)

LEKTOR

JUDr. Eva Brucknerová, Ph.D.

CENA

2.490, - Kč bez DPH (pro úředníky ÚSC a zaměstnance v sociálních službách osvobozeno od DPH, pro ostatní účastníky 3.013, - Kč vč. DPH)

CÍLE KURZU

Sociálně-právní ochrana dítěte představuje **zajištění práva dítěte na život, jeho příznivý vývoj, na rodičovskou péči a život v rodině, na identitu dítěte, svobodu myšlení, svědomí a náboženství, na vzdělání, zaměstnání**, zahrnuje také **ochranu dítěte před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním nebo vykořisťováním**.

Ochrana dítěte, která je širším pojmem než sociálně-právní ochrana, tak zahrnuje **ochranu rozsáhlého souboru práv a oprávněných zájmů dítěte, a je proto upravena v různých právních odvětvích a v právních předpisech různé právní síly**. Z této skutečnosti je zřejmé, že **právní úpravu ochrany dítěte nelze zahrnout do jediného právního předpisu**. Deklarace práv dítěte, přijatá VS OSN 20. listopadu 1959 a Úmluva o právech dítěte přijatá v roce 1989, deklarují rodinu jako základní jednotku společnosti a přirozené prostředí pro růst a blaho všech svých členů a zejména dětí, která musí mít nárok na potřebnou ochranu a takovou pomoc, aby mohla plnit svou úlohu. Dítě tak ve smyslu těchto mezinárodních dokumentů potřebuje pro svou tělesnou a duševní nezralost zvláštní záruky, péči a odpovídající právní ochranu před narozením a po něm.

Ustanovení § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje **oblasti, které mohou vyvolávat ohrožení dítěte, a dále situace, v nichž není řádně nebo dostatečně zajištěna péče o dítě, nebo které dítě bezprostředně ohrožují na životě a zdraví, popř. ohrožují řádnou výchovu dítěte.**

Cílem školení je tak **vymežit právní aspekty demonstrativního výčtu ohrožených dětí včetně rozdělení zákonných důvodů pro zajištění sociálně-právní ochrany dětí do čtyř oblastí** (podle doporučení v komentáři k ZSPOD). Každý z bodů bude analyzován, včetně odkazu na komentáře k ZSPOD, metodiku v oblasti SPOD a v neposlední řadě též judikaturu.

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat (max. 3 pracovní dny před konáním kurzu) na kontaktní e-mail brucknerova@kolumbuspm.cz.

Účastník kurzu bude schopen po absolvování školení vyhodnotit, kdo se považuje za ohrožené dítě podle mezinárodních a vnitrostátních předpisů, jak se na tuto definici dívá judikatura soudů, ombudsman a jak toto vyhodnocení jako ohrožené dítě má vliv na posouzení dle občanskoprávních, správněprávních a trestních předpisů.

OBSAH KURZU

1) Ohrožené dítě. Princip nejlepšího zájmu dítěte v legislativě a právní úprava

- Úvod do problematiky, zakotvení principu v Úmluvě o právech dítěte a jeho projevy v občanském zákoníku, zákonu o sociálně-právní ochraně dětí a dalších právních předpisech. Participační práva dítěte.
- Exkurz do judikatury.

2) Děti s nedostatečnou péčí

- Koncepční odlišení výchovy a péče.
- Potřeba sociálně-právní ochrany na straně dětí, jejichž rodiče nevykonávají rodičovskou odpovědnost.
- Lze za ohrožené dítě za určitých okolností považovat například i dítě, které bylo svěřeno do péče jednoho z rodičů, když tento rodič neumožňuje styk dítěte s druhým rodičem nebo když nerezidentní rodič nemá o styk s dítětem zájem, přestože dítě se s ním stýkat chce?
- Vymezení situací, kdy děti byly svěřeny do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a kdy tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte do její péče.
- Exkurz do judikatury.

3) Děti se závadným chováním

- Děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že
 - zanedbávají školní docházku,
 - nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy,
 - požívají alkohol nebo návykové látky,
 - jsou ohroženy závislostí,
 - žijí se prostitutí,
 - spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,
 - opakovaně nebo soustavně páchají přestupky podle zákona upravujícího přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití.
- Děti ohrožující sebe a své okolí
- Děti, které se opakovaně dopouštějí útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za jejich výchovu.
- Exkurz do judikatury.

4) Děti jako objekt

- Děti, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je zde podezření ze spáchání takového činu.
- Dítě jako objekt šikany, dítě jako původce šikany.
- Děti, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za jejich výchovu, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami.
- Exkurz do judikatury.

5) Děti umístěné v zařízení

- Děti, které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči nebo jejichž umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- nástin otázek, zda je nezvládání výchovy důvodem pro umístění atd.

6) Diskuse

LEKTOR KURZU

JUDr. Eva Brucknerová, Ph.D.

odborná asistentka na katedře trestního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, asistentka soudce Ústavního soudu